

27. september 2022

Inflácia začína úradovať v celom rozpočte

Prognóza vybraných výdavkových položiek na roky 2022 – 2025

Veronika Horváthová, Alexandra Salamonová

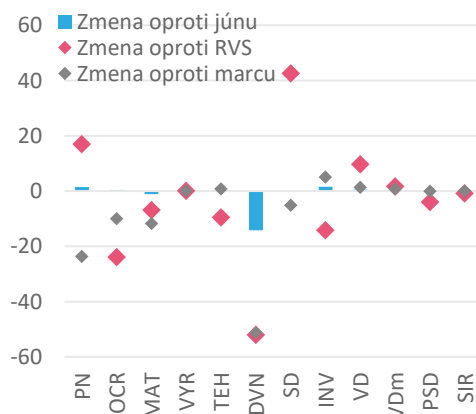
Výdavky na dôchodky v roku 2022 nepriťahujú prekvapivý vývoj a vyvíjajú sa v súlade s dlhodobými trendami. Naopak, v rokoch 2023 až 2025 už budú dôchodkové výdavky prudko ťahané nahor cez vysokú valorizáciu dávok, ktorá je výsledkom rastúcej inflácie. Po vyše dvoch pandemických rokoch sa vývoj výdavkov na nemocenské dávky naopak stabilizuje a vráti sa k vývoju v súlade s rastom zamestnanosti a priemernej mzdy. Očakávaný pokles nezamestnanosti bude znižovať počet poberateľov dávky v nezamestnanosti, priemerná výška dávky však bude výrazne rásť. Riziká prognózy sú kvôli veľkej neistote pri vývoji cien na oboch stranách, hoci prevažujú tie negatívne. Neistota pri vývoji výdavkov na dôchodky vyplýva aj z mnohých legislatívnych návrhov, ktoré sú zatiaľ predmetom rokovaní medzi ministerstvami a v parlamente. Rizikom ostáva aj prípadná ďalšia mutácia vírusu a dodatočná vlna pandémie. Hoci prognózou Výboru prechádza len približne štvrtina výdavkov, aj ostatné výdavky potiahne inflačný šok výraznejšie nahor. Podľa rýchleho analytického odhadu IFP bude vplyv na celkovú bilanciu príjmov a výdavkov tento rok ešte pozitívny, v ďalších rokoch očakávame negatívny dosah až vyše 1% HDP.

Porovnanie oproti minulej prognóze (jún 2022) a oproti rozpočtu

Rast cien aj naďalej ťahá výdavky nahor

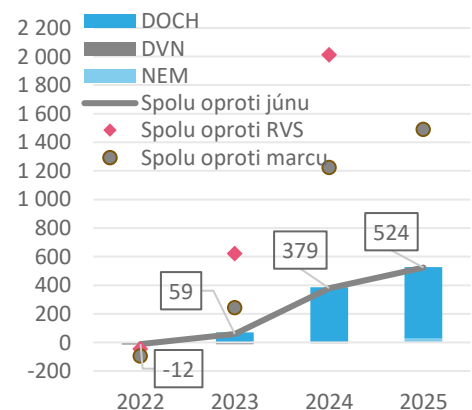
Prognóza výdavkov je na rok 2022 upravená nadol kvôli slabšiemu čerpaniu dávky v nezamestnanosti. Od roku 2023 sa celkové prognózované výdavky budú naopak zvyšovať kvôli rýchlejšiemu rastu priemerných dôchodkov, ťahať ich bude silný rast cien. Na rok 2022 je výraznejšie upravená len prognóza výdavkov na dávku v nezamestnanosti, ostatné dávky sa vyvíjajú v súlade s júnovou prognózou. V zníženom odhade je premietnuté skutočné čerpanie do augusta 2022 (nižší počet poberateľov dávky s nižšou priemernou výškou). Ostatné roky prognózy výdavkov na dávku v nezamestnanosti ostávajú bez výraznejších zmien. Prognóza nemocenských dávok ostáva taktiež bez výraznejších zmien, len v roku 2025 potiahne rast priemernej mzdy celkové výdavky mierne nahor. Vyššie očakávané miery inflácie oproti minulej prognóze budú ťahať výdavky na valorizáciu dôchodkov s ročným oneskorením. Rast cien v prvej polovici roka 2022 nakoniec predbehol očakávania z júna, čo dodatočne zvýšilo mieru valorizácie na rok 2023. Rast cien energií bude vrcholil v prvej polke roka 2023, čo sa premieta v navýšení prognózy výdavkov na dôchodky od roku 2024.

Graf 1: Prognózu na rok 2022 znižujeme hlavne kvôli nižšiemu čerpaniu dávok v nezamestnanosti (v mil. eur)

zdroj: IFP, MF SR, SP

Graf 2: Nárast výdavkov od roku 2023 je naďalej ťahaný najmä zvyšujúcimi sa nákladmi na valorizáciu dôchodkov (v mil. eur)

zdroj: IFP, MF SR, SP

Zrýchlenie dôchodcovej inflácie výrazne navýši výdavky na dôchodky v rokoch 2023 až 2025

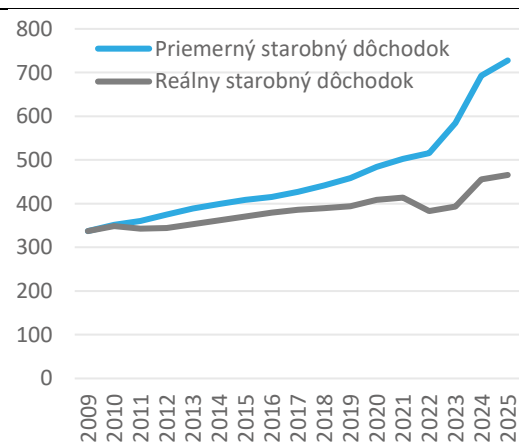
Dôchodky sú v roku 2022 ťahané najmä výdavkami na novopriznaných

Dôchodky

Výdavky na dôchodky v roku 2022 sú ťahané najmä nákladmi na novopriznané dávky. Kvôli relatívne nízkej miere valorizácie dôchodkov v aktuálnom roku sú hlavným faktorom rastu výdavkov novopriznané dôchodky. Pri starobných dôchodkoch dochádza k prílevu väčšieho počtu poberateľov v dôsledku zníženia dôchodkového veku ženám vybraných ročníkov. Vyšší nárast poberateľov je vidieť aj pri vdovských a vdoveckých dôchodkoch, čo ovplyvnil dobeh vplyvu pandémie a postupné priznávanie pozostalostných dávok. Mierny nárast prílevu poberateľov sa zatiaľ prejavuje aj pri invalidných dôchodkoch, čo môže byť tiež dôsledkom pandémie a jej vplyvu na zdravotný stav.

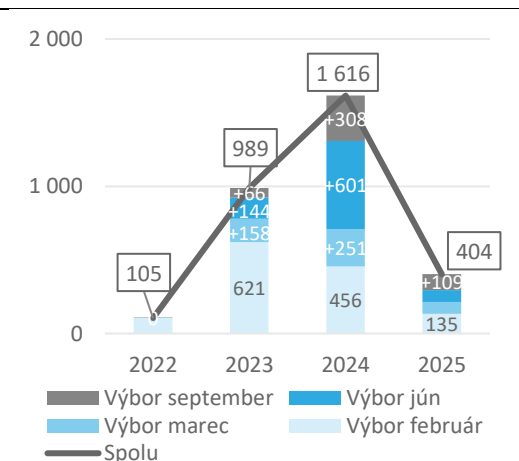
V rokoch 2023 až 2025 zapríčiní rast cien prudký nárast výšky dôchodkov. Valorizačný mechanizmus dôchodkov vychádza z miery inflácie spred roka¹, je preto citlivý na výrazné medziročné výkyvy cien a môže spôsobiť dočasný pokles kúpyschopnosti domácností dôchodcov. Vysoká inflácia v aktuálnom roku popri nízkej miere valorizácie zapríčinila pokles reálneho starobného dôchodku². Ten by sa mal mierne zvýšiť v roku 2023, avšak aj naďalej sú inflačné očakávania nad mierou valorizácie. Až od roku 2024 dôjde k prudšiemu nárastu kúpyschopnosti nad úroveň spred roka 2021. Postupné zvyšovanie rastu cien počas roka ťahá nahor aj celkové výdavky. Podľa aktuálnej makroekonomickej prognózy zvýši valorizácia výdavky na dôchodky medziročne o takmer miliardu eur v roku 2023, 1,6 miliardy eur v 2024 a 0,4 miliardy eur v 2025.

Graf 3: Vysoká valorizácia sa prejaví na prudkom raste priemerného starobného dôchodku, dočasne však poklesne reálny dôchodok (eur)³

zdroj: IFP

Graf 4: Kvôli rastúcim inflačným očakávaniam rastú výdavky na valorizáciu pri každej aktualizácii prognózy (v mil. eur)

zdroj: IFP

Nemocenské dávky sa budú vyvíjať v súlade s trhom práce

Nemocenské dávky

Pandemické výdavky sa v posledných mesiacoch blížia nule, v dôsledku čoho očakávame, že nemocenské dávky vrátia k vývoju v súlade s trhom práce. V posledných mesiacoch je možné sledovať už len minimálnu nadmernú chorobnosť z titulu pandémie. Od leta 2022 sa preto v prognóze neuvažuje s dodatočnými pandemickými výdavkami na dávky nemocenské a ošetrovné. Od roku 2023 sa výdavky vyvíjajú plne v súlade s vývojom priemernej mzdy a zamestnanosti. Najmä silný rast priemernej mzdy sa pretaví do rýchlejšieho zvyšovania priemerných výšok všetkých jednotlivých dávok, vďaka čomu sa navýšia celkové výdavky na tieto dávky. Mierne rastúca zamestnanosť dodatočne zdvíha aj počet dávok, čo prispieva k postupnému rastu výdavkov.

¹ Vždy z prvého polroka predchádzajúceho roka.

² Reálny dôchodok vyjadruje kúpyschopnosť dávky vzhľadom na rast cien. Je vypočítaný ako priemerný dôchodok očistený o infláciu.

³ Výpočet zahŕňa len priebežne vyplácaný dôchodok bez jednorazovej pomoci napr. vo forme 13. dôchodku.

Lepší trh práce bude znižovať počet poberateľov dávky a dvihne ich výšku

Dávka v nezamestnanosti

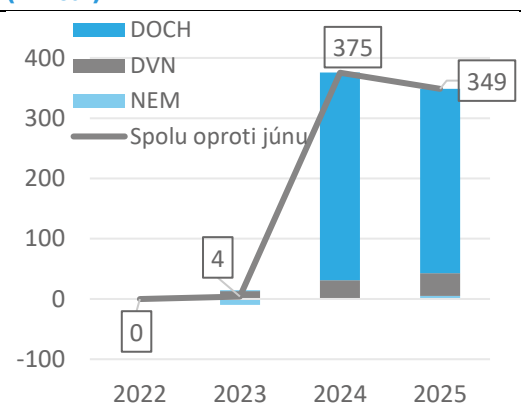
Celkové výdavky na dávky v nezamestnanosti budú mierne rásť, priebežný pokles počtu poberateľov bude viac ako vykompenzovaný rastom priemernej dávky. Doterajší vývoj v roku 2022 naznačuje zaostávanie počtu poberateľov aj výšky dávky za pôvodnými predpokladmi. Tie boli založené na vývoji základných premenných na počte nezamestnaných a priemernej mzdy do roku 2019⁴. Aktualizované a znížené predpoklady o vzťahoch počtu poberateľov a výšky dávky na makrozákladniach, ktoré vychádzajú zo skutočného čerpania počas roka 2022, sú použité na celom horizonte prognózy. Po zapracovaní nových predpokladov má na celkové výdavky vplyv najmä nárast priemernej mzdy. Tá oneskorene potiahne priemernú výšku dávky výrazne nahor. Počet poberateľov v nezamestnanosti bude na celom horizonte klesať, v súlade s postupným poklesom počtu nezamestnaných na trhu práce.

Rizikový scenár dodatočného rastu inflácie⁵

Pri pesimistickom vývoji cien energií by miera valorizácie dôchodkov mohla v roku 2024 presiahnuť mieru 20%. V rámci alternatívneho scenára sa uvažuje s pesimistickejším vývojom cien energií pre domácnosti. Tento predpoklad by sa premietol do vyššej miery inflácie v roku 2023 v porovnaní so základným scenárom. S ročným oneskorením by sa tento efekt prejavil aj na valorizácii dôchodkov, pričom miera dôchodcovej inflácie je ešte mierne vyššia z dôvodu, že energie tvoria väčšiu časť v rámci spotrebného koša domácností dôchodcov. Zároveň by však opätovná stabilizácia cien nastala skôr než v základnom scenári.⁶ Zhoršenie ekonomickej výkonnosti by sa prejavilo aj cez pokles participácie na trhu práce. Dávky v nezamestnanosti by boli vyššie z titulu vyššieho množstva poberateľov a s vyššou priemernou dávkou. Výdavky na nemocenské dávky by naopak krátkodobo klesli. Prevážil by vplyv poklesu zamestnanosti, vďaka čomu by menej ľudí malo nárok na dávku.

Pesimistický vývoj cien energií by vytlačil mieru valorizácie cez 20 % v 2024

Graf 5: Pesimistický vývoj cien by sročným oneskorením potiahol mieru valorizácie dávok (mil. eur)

zdroj: IFP

Tabuľka 1: Vplyv zmeny rastu makrozákladne o 1pb na výdavky v roku 2023

Dávka	Makrozákladňa	Vplyv
Dôchodky	Inflácia	85 mil. EUR (1 % objemu výdavkov)
Nemocenské dávky	Zamestnanosť ESA	20 mil. EUR (1,7 % objemu výdavkov)
	Oneskorená priemerná mzda	12 mil. EUR (1,2 % objemu výdavkov)
Dávka v nezamestnanosti	Miera nezamestnanosti	43 mil. EUR (16 % objemu výdavkov)
	Oneskorená priemerná mzda	1 mil. EUR (0,5 % objemu výdavkov)

zdroj: IFP

Riziká prognózy sú skôr negatívne

Riziká

Riziká prognózy sú kvôli veľkej neistote pri vývoji cien naďalej na oboch stranách, hoci mierou pravdepodobnosti prevažuje tie negatívne. Prípadné dodatočné zvýšenie cien by sa automaticky premietlo do rastu výdavkov potrebných na financovanie valorizácie dôchodkov od roku 2024. Cenová regulácia by naopak mohla znížiť mieru valorizácie v porovnaní s aktuálnymi očakávaniami. Neistota pri vývoji výdavkov na dôchodkové dávky vyplýva aj z mnohých legislatívnych návrhov, ktoré sú aktuálne predmetom diskusií v parlamente alebo v rámci medzirezortného pripomienkového konania (najmä reformy I.

⁴ Roky 2020 a 2021 sú pri odhadoch vzťahov vynechané z titulu výrazného vplyvu padnutie koronavírusu a zavedenia pandemických dávok.

⁵ V pesimistickom scenári sa uvažuje s výraznejším nárastom ceny elektriny (až o 75%) aj plynu (o 160%) v porovnaní so základným scenárom.

⁶ Preto by sa dôchodky zvalorizovali až o 20,5 % v 2024 (o 3,5 p.b. viac v porovnaní so základným scenárom), ale v roku 2025 by vzrástli len o dodatočných 3,1 % (o 0,4 p.b. menej v porovnaní so základným scenárom).

a II. piliera). Rizikom ostáva aj prípadná ďalšia zimná vlna pandémie. Tá by krátkodobo opäť mohla priniesť vyššiu chorobnosť a výdavky na nemocenské dávky.

Vyhodnotenie prognózy

Ministerstvo financií SR v súlade s cieľom zvyšovania transparentnosti a kvality rozpočtového procesu zverejňuje prognózy vybraných výdavkových položiek naviazaných na makroekonomický vývoj. Tieto prognózy boli prerokované na zasadnutí **Výboru pre daňové prognózy (VpDP) 22. septembra 2022**. NBS, KRRZ, UniCreditBank, ČSOB, Slovenská sporiteľňa, Tatra banka, VÚB a Infostat hodnotia prognózu Výboru ako realistickú. NBS pristupuje optimistickejšie k prognóze nemocenských dávok.

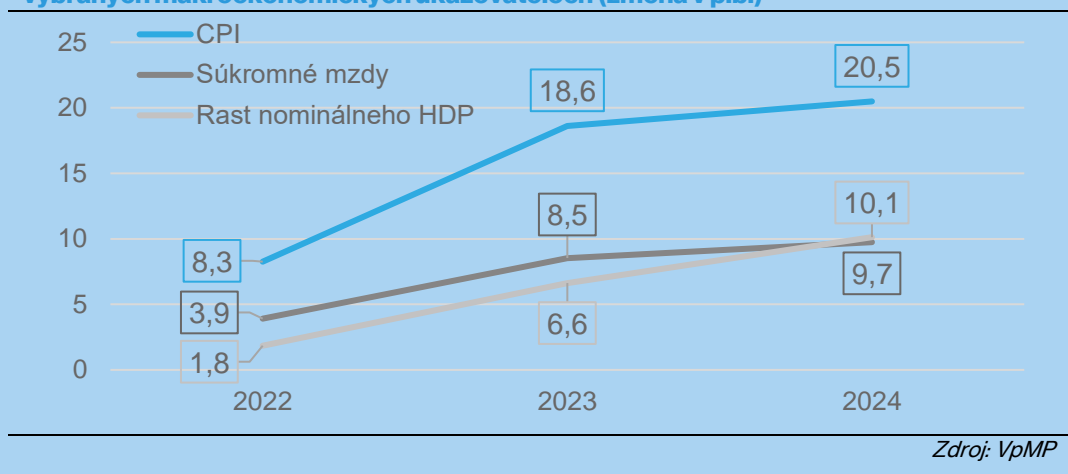
Viac o výdavkových prognózach ako aj podkladové materiály je možné nájsť na [stránke IFP](#) v časti Ekonomické prognózy ⇒ [Prognózy vybraných výdavkov VS](#). Podkladové dáta o vývoji jednotlivých položiek je možné nájsť v časti Ekonomické štatistiky ⇒ [Vybrané výdavky VS](#).

Materiál prezentuje názory autorov a Inštitútu finančnej politiky, ktoré nemusia nevyhnutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva financií SR. Cieľom publikovania komentárov Inštitútu finančnej politiky (IFP) je podnecovať a zlepšovať odbornú a verejnú diskusiu na aktuálne ekonomické témy. Citácie textu by sa preto mali odkazovať na IFP (a nie MF SR), ako autora týchto názorov.

Box – Analytický odhad vplyvu súčasného inflačného šoku na celkovú bilanciu verejnej správy⁷

Aktuálny rapídny rast cien poskytuje vhodný moment na odhad vplyvu zmien makroekonomických veličín na verejné financie. Silné oživenie svetovej ekonomiky po pandémie COVID-19, ako aj vojenská agresia na Ukrajine sa prejavili v ponukovom inflačnom šoku. Pri zostavovaní rozpočtu na roky 2022-2024 sa očakávala inflácia blízko cieľa ECB: 2 %. Preto aktuálny nárast na dvojciferné hodnoty vhodne zodpovedá definícii inflačného šoku. V kumulatívnom vyjadrení sa prognóza rastu cien na rok 2024 zvýšila až o viac ako pätinu (20,5 p.b.). Inflácia sa prelieva aj do ostatných makroekonomických veličín. Nominálny HDP Slovenska, ako aj priemerná úroveň miezd v súkromnom sektore pre rok 2024 je podľa aktuálnej prognózy kumulatívne približne o 10 p.b. vyššia v porovnaní s odhadom pred roka. Výrazné zmeny v makroekonomických veličinách spôsobené inflačným šokom značne ovplyvňujú takmer každú položku príjmovej aj výdavkovej strany rozpočtu.

Graf 6: Kumulatívna zmena v aktuálnej prognóze oproti prognóze zo septembra 2021 vo vybraných makroekonomických ukazovateľoch (zmena v p.b.)

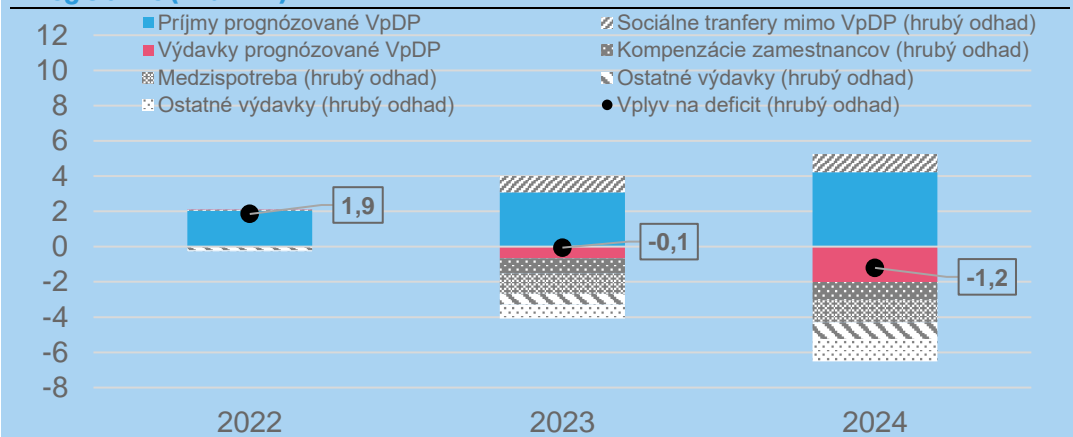

⁷ Prezentovaný odhad vplyvu rastu cien analyticky znázorňuje ich premietnutie na bilanciu verejných financií, bez zohľadňovania dodatočných opatrení vlády nad rámec tzv. scenára nezmenených politík. Preto tento odhad nezohľadňuje novelu rozpočtu v roku 2022, ktorá počíta aj s dodatočnými kompenzačnými opatreniami nad rámec prvotných prejavov rastu cien.

Inflačný šok bilancii rozpočtu financií krátkodobo a dočasne pomáha. V aktuálnom roku, kedy sa naplno začal prejavovať inflačný šok, dochádza z tohto titulu k zníženiu deficitu verejných financií. Je to spôsobené najmä zvýšeným výberom daňovo-odvodových príjmov. Ten vyplýva z vyšších daňových základov, keďže ceny tovarov a služieb okamžite rastú – z vyššej ceny sa platí vyššia nominálna daň. Vyššie ceny sa následne pretavujú aj do vyšších ziskov firiem a čiastočne aj do miezd. Vyšší výnos z daní prichádza v rovnakom čase ako zvyšovanie cenovej hladiny. Naopak, výdavky reagujú v prvom roku inflačného šoku značne pomalšie, keďže rozpočtovými nástrojmi ako aj existujúcou legislatívou sa inflačný tlak zmierňuje a nabieha až postupne.

Avšak z dlhšieho hľadiska vplyva aktuálny inflačný šok na verejné financie negatívne. V nasledujúcom roku už verejné financie budú čeliť aj negatívne vplyvu inflačného šoku naplno. Na jednej strane je to spôsobené legislatívnym nastavením valorizácie niektorých výdavkových položiek (najmä sociálnych transferov vyplácaných štátom). Napríklad dôchodky sa valorizujú na základe dôchodcovej inflácie z predošlého roka vždy až na začiatku nasledujúceho roka. Ďalším faktorom je oneskorené pretavenie zvyšovania miezd do kolektívnych zmlúv⁸. Ostatné výdavkové položky tiež rastú len postupne. Napr. oneskorený nárast na medzispotrebu vychádza z dobehu starších zmlúv, pomalší nárast nákladov na obsluhu dlhu je spôsobený relatívne dlhými maturitami, či fixnými sadzbami na už vydaných dlhopisoch.

Graf 7: Hrubý odhad vplyvu rozdielu aktuálnej prognózy oproti prognóze použitej pri zostavovaní rozpočtu na rok 2022 (jeseň 2021) na verejné financie bez vplyvu zmien v legislatíve (v % HDP)

Zdroj: IFP

Celkový negatívny odhadovaný vplyv na verejné financie je spôsobený vyšším nárastom makro-veličín ovplyvňujúcich výdavkovú stranu v porovnaní s príjmovou. Značná časť výdavkov je naviazaná na vývoj inflácie, ktorej prognóza sa od zostavovania minuloročného rozpočtu zmenila výrazne viac ako rast nominálneho HDP, ktorého tempo rastu sa viac približuje rastu verejných príjmov.

Skutočný vplyv nárastu inflácie na verejné financie bude do veľkej miery závisieť od reakcie a prijatých opatrení vlády. Hrubé odhady vplyvu zmien makroekonomických veličín nebudú mať posledné slovo na verejné financie. Na časť výdavkov, ktoré nie sú nárokovateľné⁹, ako aj na nedaňové príjmy má veľký vplyv rozhodnutia vlády. Tá nemusí v plnej miere reflektovať opatreniami na zvyšujúce sa ceny. Avšak je neodôvodnené predpokladať, že inflačné tlaky sa podarí výraznejšie utlmiť na prevádzke ako aj kapitálových výdavkoch na dlhšom horizonte.

⁸ To sa prejavuje ohláseným rapidným zvyšovaním miezd zamestnancov verejnej správy až od začiatku budúceho roka.

⁹ Výdavky, ktoré nevychádzajú priamo z legislatívy. Vláda nemôže zmeniť výšku vyplácaných dôchodkov bez zmeny legislatívy. Avšak vie ovplyvňovať výšku nakupovaných tovarov a služieb, alebo počet zamestnancov vo verejnej správe.

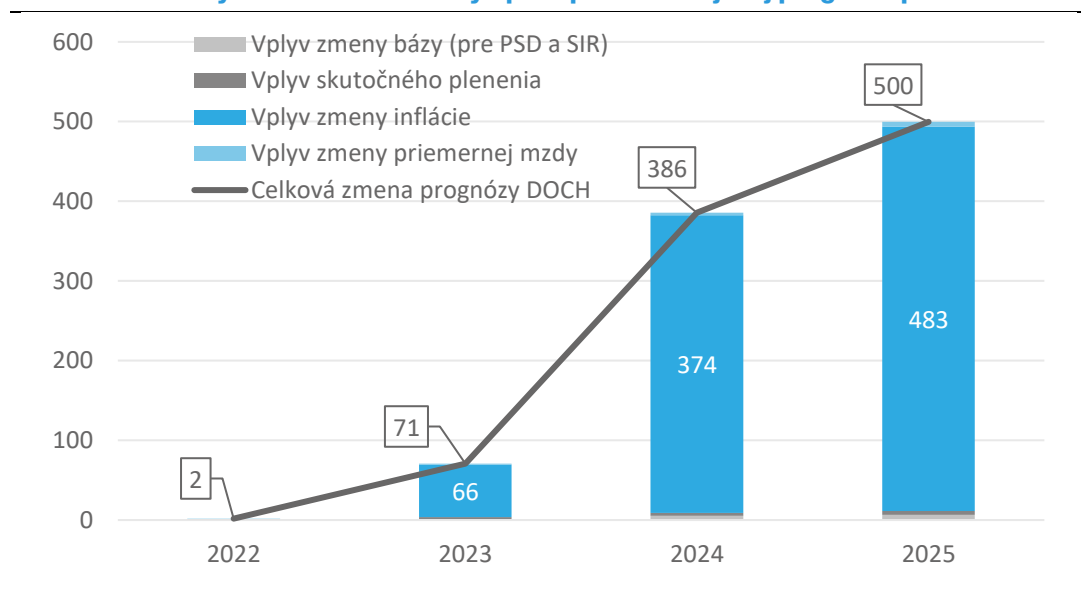
Prílohy

Tabuľka A: PROGNÓZA MF SR – VYBRANÉ VÝDAVKOVÉ POLOŽKY (september 2022, akruálna metodika)¹⁰

Položka rozpočtu VS (mil. eur)	prognóza				rozdiel oproti júnu 2022			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Dávka v nezamestnanosti	236	264	272	277	-14	-8	-5	-3
Dávka nemocenské	601	629	735	829	1	-3	-1	18
Dávka ošetrovné	42	45	56	68	0,3	-0,3	-0,1	1
Dávka materské	341	410	466	509	-1	-1	0,03	7
Vyrovňavacia dávka	0,07	0,08	0,08	0,09	0,001	0,000	0,001	0,003
Tehotenské	52	57	63	68	0,1	0,1	0,3	1
Starobné dôchodky	6 577	7 443	8 867	9 311	-0,4	55	307	400
Predčasné starobné dôch.	88	93	105	104	-0,002	1	4	4
Invalidné dôchodky	824	914	1 060	1 081	2	8	39	49
Vdovské dôchodky	663	746	880	920	0,5	6	30	38
Vdovecké dôchodky	84	96	115	122	0,1	1	4	6
Sirotské dôchodky	36	40	46	46	0,03	0,3	2	2
SPOLU	9 543	10 737	12 664	13 336	-12	59	379	524

Zdroj: IFP

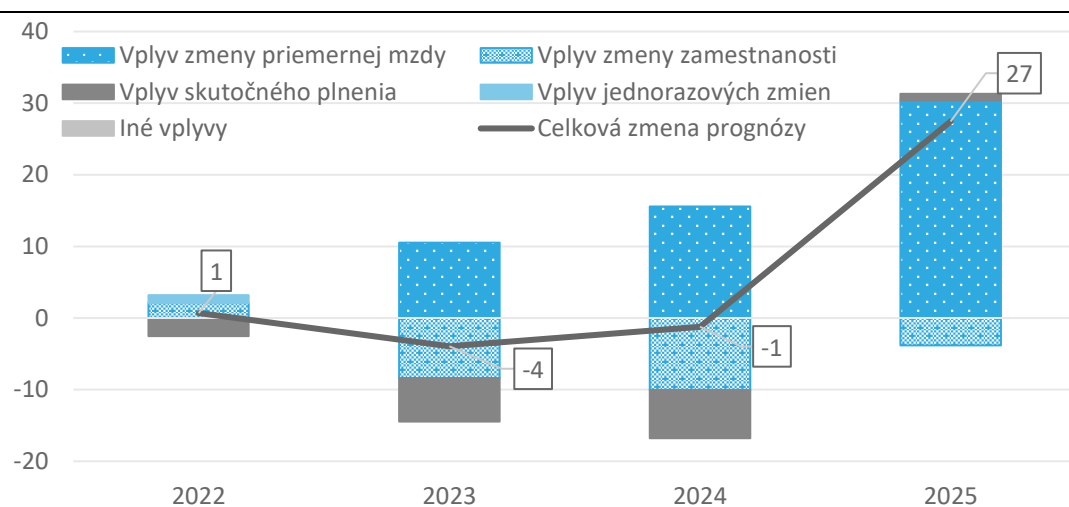
Graf A: Zmena výdavkov na dôchodky oproti predchádzajúcej prognóze podľa faktorov

zdroj: IFP

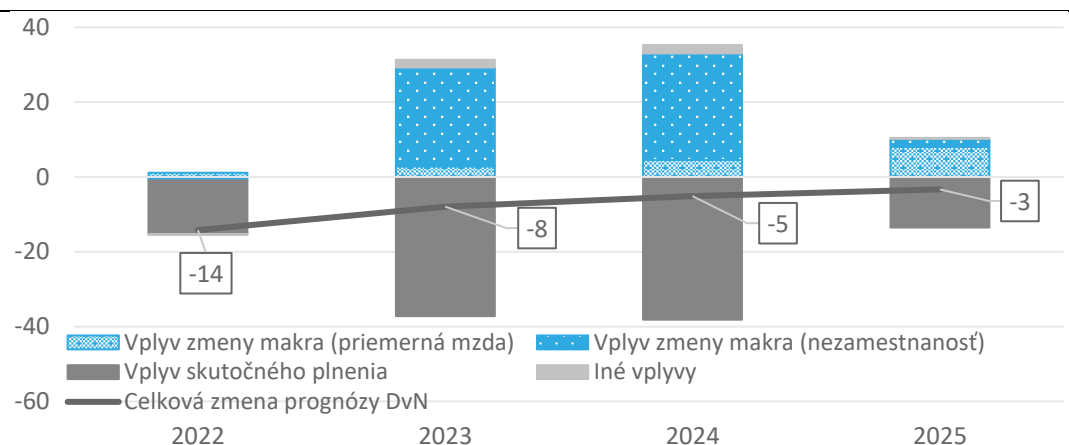
¹⁰ Pri dôchodkoch je potrebné rozlišovať medzi akruálnym a hotovostným výdavkom. Pre všetky nemocenské dávky a dávku v nezamestnanosti platí princíp, že sa hotovostný a akruálny výdavok rovnajú.

Graf B: Zmena výdavkov na nemocenské dávky oproti predchádzajúcej prognóze podľa faktorov (mil. eur)

zdroj: IFP

Graf C: Zmena výdavkov na dávku v nezamestnanosti oproti predchádzajúcej prognóze podľa faktorov (mil. eur)

zdroj: IFP

Tabuľka B: Vplyvy legislatívy (v mil. eur)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nová legislatíva	0	0	0	0	0	0
Aktualizovaný vplyv opatrení	272	346	90	22	22	20
Pandemické PN	107	211	36	0	0	0
Pandemické OČR	133	35	9	0	0	0
Pandemické DvN	32	40	0	0	0	0
Zmena dôchodkového veku ženám vybraných ročníkov	0	60	36	0	0	0
Súbežné poberanie materskej v čase okolo pôrodu	0	0	3	20	20	16
Predĺženie ochranej lehoty pri nároku na materské	0	0	6	10	12	13
Obmedzenie neoprávnených dávok v nezamestnanosti	0	0	0	-4	-4	-4
Obmedzenie neoprávnených dávok materské	0	0	0	-5	-6	-6
Uznanie československej doby poistenia do nárokov	0	0	0	1	1	1

Zdroj: IFP, SP

Použité predpoklady pri analytickom vyčíslení vplyvu inflačného šoku na jednotlivé príjmové a výdavkové položky rozpočtu verejnej správy

a) **Položky prognózované Výborom** sú preberané po očistení od zmien v legislatíve od prognózy použitej pri zostavovaní rozpočtu na rok 2022 (teda od septembra 2021).

b) **Položky neprognózované Výborom (rýchly analytický odhad IFP):**

- **Predpoklad pre aktuálny rok 2022:** v aktuálnom roku už nedochádza k zmenám v rozpočte z dôvodu zmien v makroekonomických veličinách vo väčšine položiek mimo položiek prognózovaných Výborom. Je to hlavne z dôvodu, že rozpočet na tento rok je schválený parlamentom a platia obmedzenia definované v zákone o štátnom rozpočte¹¹. Výnimkou sú niektoré menšie položky. Napríklad výdavky na obsluhu štátneho dlhu, niektoré štátne sociálne dávky. Na príjmovej strane je to časť daňových príjmov v klasifikácii ESA 2010, ktoré nie sú prognózované Výborom. Ide predovšetkým o položky, ktoré sú bez časového oneskorenia ovplyvnené makroekonomickými zmenami.
- **Predpoklady pre ďalšie obdobie (2023-2024):**
 - Daňové príjmy neprognózované Výborom sú naviazané na rast cenovej hladiny meranej CPI.
 - Nedaňové príjmy sú čiastočne naviazané na rast cenovej hladiny (tržby neprognózované Výborom) a čiastočne na rast nominálneho HDP (dôchodky z majetku neprognózované Výborom).
 - Granty a transfery na príjmovej strane sú v rovnakej miere viazané na rast cenovej hladiny a rast miezd v súkromnom sektore.
 - Kompenzácie sú naviazané na zmenu rastu miezd v súkromnom sektore. Predpokladá sa teda, že vláda približne zosúladuje výšku valorizácie na rast miezd v súkromnom sektore¹².
 - Medzispotreba (náklady na tovary a služby) je indexovaná nárastom cenovej hladiny meranej CPI¹³.
 - Subvencie sú naviazané v rovnakej miere na rast cenovej hladiny a rast miezd v súkromnom sektore.
 - Úrokové náklady sa vyvíjajú na základe zmien vo výnosovej krivke štátneho dlhu
 - Sociálne transfery mimo výdavkov prognózovaných Výborom sú viazané najmä na rast cenovej hladiny a zmeny v životnom minime, ale aj na mzdy v súkromnom sektore¹⁴ a priemernej mzdy¹⁵.
 - Ostatné bežné transfery sa viažu na rast nominálneho HDP (odvod do EÚ), ako aj rast cenovej hladiny a rastu miezd v súkromnom sektore (transfery neziskovým organizáciám, cirkvám, či súkromným školám)
 - Kapitálové investície sú viazané na rast nominálneho HDP¹⁶.

¹¹ Napríklad možnosť zvýšenia výdavkov štátneho rozpočtu maximálne o 1 % oproti výdavkom schválených v zákone o štátnom rozpočte.

¹² Ohlásená valorizácia miezd vo verejnom sektore je približne na úrovni rastu miezd v súkromnom sektore v nasledujúcich dvoch rokoch (2023 a 2024).

¹³ Vzhľadom na očakávaný extrémny nárast výdavkov na energie, by bolo vhodnejšie použiť predpoklad zmeny cien v energiách. Avšak regulácia cien energií na najbližšie roky sa aktuálne len tvorí. MF SR navyše nemá údaje z jednotlivých rozpočtových kapitol za aké ceny nakupujú energie.

¹⁴ Napríklad výdavky na aktívne opatrenia na trhu práce sú v modeli indexované v rovnakej miere zmenou v cenovej hladine a zmenou v mzdách v súkromnom sektore.

¹⁵ Sociálne poistenie za poistencov štátu na rok t vychádza z priemernej mzdy z obdobia t-2.

¹⁶ Presnejšie by bolo naviazanie na zmenu v nákladoch na stavebné materiály, avšak takýto index Výbor pre makroekonomické prognózy nesleduje.

